

A. V. సుబ్బరామయ్య.

ఓం

శ్రీ కృష్ణ పరబ్రహ్మణే నమః

—ॐ—

— మనవి —

భగవద్భక్తులారా! మిత్రులారా!

షుమారు నాలుగైదు సంవత్సరములనుండి నా దినచర్యలలో సహజ పాండిత్య బమ్మెర పోతనా మాత్య విరచితమైన ఆంధ్ర మహాభాగవత పఠన మొక భాగమై యున్నది. ఆ సందర్భమున ఒకనాడు మధురాధిపుడగు

కంసుని పంపున శ్రీ బలరామ
 కృష్ణులను మధురకు తోడ్చెచ్చు
 కార్యమున అక్రూరుడు ద్వార
 కకు వెళ్ళి శ్రీబలరామ కృష్ణులను
 ఆహ్వానించి తన రథములో నే
 మధురకు తీసుకొనివెళ్ళు సమయ
 మున సాయం సంధ్యా సమయ
 మగుటచే సంధ్యానందన మాచ
 రించుటకు అక్రూరుడు శ్రీ బల
 రామ కృష్ణులను రథముమీదనే
 యుండ ప్రార్థించి సమీపమున
 గల తటాకము వద్దకు వెళ్ళి

అర్ఘ్యము వదలుటకు తన దోసిట
 నీకు గ్రహింపఁగా అందున
 శ్రీకృష్ణపరమాత్మ దివ్యమంగళ
 రూపమునుగని ఆ శ్చర్యపడి
 రథమువైపునకు చూచి అచ్చట
 కృష్ణుని గని భక్తి పారవశ్యముచే
 దండకము చదివెను. ఆ ఘట్టము
 వరకు నేను చదువుసరికి నా మస్తి
 ష్కములో ఏవేవో ఆలోచనలు
 వచ్చినవి. సామాన్యముగా శక్తి
 స్వరూపిణులైన మహాలక్ష్మమ్మ,
 ఇరుగాళమ్మ, పోలేరమ్మ వగైరా

దేవతలను ప్రసన్నులను చేసి
 కొనుటకు దండకము చదువుట
 మన నిత్య జీవితములో మాచు
 చున్నాము. కాని భగవంతుని
 దశావతారములలో పరిపూర్ణావ
 తారమైన శ్రీకృష్ణావతారములో
 పరమ భక్తుడైన అక్రూరుడు
 తాను శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ
 యొక్క అనేక రూపములను
 చూచి స్తుతించుటకు బదులు
 దండకము చదువుటలో ఇందులో
 ఏదో నిగూఢమైన రహస్యమున్న

ణ్లు తోచినది. పరికించగా శ్రీకృ
 ణ్ణావతారములో తాను భగవం
 తుడై నట్లు శ్రీకృష్ణుడు అవసర
 మై నపుడు తన భక్తులకు,
 శిష్యులకు ఎరుక పరచినాడు.
 తన లీలలను చూపినాడు. ఆ
 లీలలను కూడ సందర్భానుసార
 ముగా చూపినాడు. పసి బాలు
 డుగా నుడగా కృష్ణుడు మన్ను
 తిన్నాడని గోపికలు యశోదా
 దేవి, తెలుపగా తన నిర్దోషిత్వ
 మును సిరూపించుటకు శ్రీకృష్ణుడు

తన నోటిని తెరచి చూపించగా
 ఆచిన్ని నోటిలో పదునాలుగు
 భువనములు యశోదాదేవికి
 దృగ్గోచరములైనవి.

తదుపరి కౌరవ పాండవ మహా
 సంగ్రామమునకు ముందు పాండవ
 రాయబారియై శ్రీకృష్ణుడు హస్తీ
 నాపురములోని ధృతిరాష్ట్రాని
 కొలువుకూటమున రాయబారము
 సలుపు సమయమున దుష్టచతు
 స్తయమైన దుర్యోధన, దుశ్శా

సన, కర్ణ, శకుని అవి వేకులై
 శ్రీకృష్ణుని త్రాళ్ళతో బంధింప
 సమకట్టి ఉద్యుక్తులు కాగా శ్రీకృ
 ణ్ణుడు త న వి శ్వ రూపమును
 చూపెను. ఆ సభలో ఆ రూప
 మును చూచుటకు గాంధారి
 ధృతరాష్ట్రులకునూ, భీష్మ, ద్రోణ
 ఆశ్వత్థామాదులకు మాత్రమే
 అవకాశమేర్పడెను. ఆ రూపము
 లో శ్రీకృష్ణుడు ముల్లోకములను
 తానే ఆక్రమించి భగవంతుడననీ
 బంధింప నలవి కాని వాడననీ

పిండియగుట. చూపించెను దీని
 వలన శ్రీకృష్ణుడు జరుగబోవు
 విషయములను తన శక్తి సామ
 ర్థ్యములచే ముందుగా అర్జునునికి
 చూపించుటలో శ్రీకృష్ణావ
 తారము ఒక శక్తి అవతారముగా
 భావించవలసి యున్నది.

కౌరవ పాండవ యుద్ధ సమ
 యములో ఒకనాటి రేయి ద్రౌపదీ
 దేవి తన గుడారమును వదిలి
 యుద్ధభూమి కేగి అచ్చట సాక్షాత్

శక్తిస్వరూపిణి గారూపమును
 దాల్చి ఆనాటియుద్ధములో హతు
 లైన సైనికుల, గుట్టముల, ఏను
 గుల కశేబరములను అన్నింటిని
 భక్షించి యుద్ధరంగమును శుభ్ర
 మొనర్చు దృశ్యమును అంతటి
 శక్తి స్వరూపుడైన శ్రీకృష్ణుడు
 దక్కయితరులెవరు భీమసేనునికి
 చూపగలరు? వీటన్నిటివలన నా
 పై అభిప్రాయము సరియైనదని
 తోచుచున్నది.

కనుక ఒక బాణముతో రెండు
 పిట్టలను కొట్టవచ్చునను లోకోక్తి
 ననుసరించి శ్రీకృష్ణ పరమాత్మను
 స్తుతించిన భగవంతుని దశావ
 తారములలో పరిపూర్ణ అవతార
 మైన శ్రీకృష్ణునేగాక ఆదిశక్తిని
 కూడా భజించిన వారమగుదుము.

కనుక భగవద్భక్తులెల్లరు ఈ
 పుస్తకమున ప్రచురించిన
 శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ దండకమును
 ప్రతి నిత్యమును పఠించి భోగ

భాగ్యములను, సిరి సంపదలను,
మోక్షమును పొందగలరని
ఆశించుచున్నాను.

పై భావములన్నియు నామన
స్సున చాలాకాలమునుండి యుం
డినను వాటి కొక రూపకల్పన
చేయ నిశ్చయించి యీ ప్రయ
త్నము చేయుట జరిగినది. కనుక
మిత్రులందఱు సహృదయముతో
స్వీకరించెదరని మనవి

14

చేయుచున్నాను.

ఇట్లు,

అను మాలశెట్టి

వెంకటసుబ్బరామయ్య.

దండకము

శ్రీ మా ని నీ మానచోరా!
 శుభాకార! వీరా! జగ ద్దేతు
 హేతు ప్రకారా! సమస్తంబు
 నస్తంగతంబై మహాలోకల్లోల
 మా లాక్షలాభీల పాథో నిధిం
 గూలఁగా, జాలకేళీగతిందేలి
 నారాయణాఖ్యం బటు ఖ్యాతి
 శోభిల్లు నీనాభికంజంబులో లోక
 పుంజంబులం బన్ను విన్నాణియై
 మన్నయా బమ్మ యుత్పన్నుడ
 య్యెంగదా! పావకాకాశ వాతా

న నీ వా ర్య హం కా ర మాయా
 మహామానసాదుల్ హృషీకాదు
 లుల్ లోకముల్ లోక బీజంబులుల్
 నిత్యసందోహమై నీ మహా
 దేహమందుల్ల సించుల్;
 వసించుల్; నశించుల్; జడ
 త్వంబు లేకాత్మయై యొప్పు
 నీయొప్పిదం బెల్ల నోచెల్ల! చెల్లల్
 విచారింపఁదా రెంతవా! రెంతవా
 రై న మాయాదు లా నూయతోఁ
 గూడి క్రీడించు లోకానుసంధాత
 యా ధాత నిర్ణేతయే నీ కళా

రాశికిం గొంద అంభోజగర్భాదు
 ల ధ్యాత్వ లందున్న శేషాధి
 భూతంబులందున్న నేకాధి
 దైవంబులందున్ సదా సాక్షివై
 యుండునంచుం, దవంతర్గతజ్యోతి
 వీనుండనంచుం, ద్రవ్యపద్ధతిం
 గొద ట్ట్రదాదిదేవాభిధానంబు
 లన్ నిక్క చొక్కండనంచున్,
 మఱి గొంద తాయాథ కర్మంబులం
 ద్రుంచి సంసారముం ద్రెంచి,
 సస్వస్తులై మించి విజ్ఞాన

చక్షుండ వంచున్, మఱిం బొంచ
 రాత్రానుసారంబుగాఁ ద్వ స్మ
 యత్వంబుతోఁగొంద టీ వా త్మ
 వంచున్, మఱిం గొంద తావాసు
 దేవాదిభేదంబులన్ న ల్పు రై
 చెల్పు వాటింతు వంచున్; మఱిన్
 నీవు నారాయణాఖ్యుండ వంచున్,
 శివాఖ్యుండ వంచున్, మఱిం
 బెక్కు మార్గంబులన్ నిన్ను నగ్గింతు
 రెగ్గేమి? యేఱుల్ పయోరాశినే
 రాసులై కూడుక్రీడన్ విశేషంబు

తెల్ల న్న శేషంబులై డింది నీ
 యంద నూ నంబు లీనంబులా;
 నేక రాకేందుబింబంబు కుంభాంత
 రాఁభంబులం బింబితంబైన
 వేలు న్న దే? యెన్న నేలా?
 ఘటాంతర్గతాకాశముల్ దద్దు
 టా. తంబులందేకమా రేఖ లోకా
 వధిన్ వీక నే పోకలంబోక,
 యేకాక్కివైయుండు; దీశా! కృశా
 నుండు నెమ్మొము, సోముండు
 భానుండుఁగన్నుల్, దిశల్ గర్ణ

ముల్, భూమి సాదంబు, లంభో
 నిధుల్ గుక్తిశల్యంబు, లద్దుల్
 లతానాలముల్ రోమముల్,
 గాలి ప్రాణంబు, బాహుల్
 సురేంద్రుల్, ఘనంబుల్ గచం
 బుల్, నభోవీధి నాభిప్రదేశంబు,
 రేలుంబగళ్ళున్ నిమేషంబు,
 లంభోజగర్భండు గుహ్యంబు,
 వర్షంబు వీర్యంబు, నాకంబు
 మూర్ధంబుగా నేకమైయున్న నీ
 మేనిదండం బయోజాతగర్భాండ

ముల్ ముడితో దుంబరానోక హా
 నేక శాఖా ఫలా పూరితా నంత
 జంతుప్రకాండంబులీలం బ్రహ్మో
 దరాస్థజ తుప్రకారంబుగా
 నిండి యుండుక; మహాహవ! నీ
 రూపముల్ వెగ్గలం బుగ్గడిండుక;
 లయా భోధిలో విరాను మేనక
 విరోధిక నిరోధించి సాధించి
 ముక వేధకుక వేదరాశిం బ్రసా
 దింపవే? త్రుంస వే కైలభ
 శ్రీ? మధుం జక్రివై మొత్తవే?

యెత్త వే మందరాగంబు రాగంబు
 తోఁ గూర్చులీలాపరిష్పందివై?
 పందివై మే ది నిన్ మీఁదికిం
 ద్రోచి దోషాచరుం గొమ్ములన్
 సిమ్ములం జిమ్ముచున్ గ్రువ్వవే?
 త్రవ్వవే ఘోరవైరిన్ నృసిం
 హుండవై? దండ్డివైదండ్డి వైరో
 చనిం జూచి యాచింపవే?
 పెంపవే మే ను బ్రహ్మాండ
 మున్నిండఁ? బాటుండవై రాజ
 కోటిన్ విపాటింపవే? రాజువై రాజ

బింబాస్యకై' దుర్మదార్థి విదా
 రింపవే? నొంపవే క్రూరులన్
 వాసుదేవాదిరూపంబులన్? శుద్ధ
 బుద్ధుండవై వైరిదారాంతరంగం
 బులన్నంతరంగంబులుంగాఁ గరం
 గింపవే? పెంపు దీపింపవే కల్కి
 మూర్తిం బ్రవర్తించి? నిన్నెన్న
 నే నెవ్వఁడన్? నన్ను మాయా
 విపన్నున్ విషణ్ణుం బ్రపన్నుం
 బ్రసన్నుండవై భిన్నతంబాపి
 మన్నింపవే! పన్నగాధీశతల్పా!

24

కృపాకల్ప! వందారుకల్ప! నమస్తే
నమస్తే నమస్తే నమః.

